

Civiel bewijsrecht: zo zit het

.....
Leonie Rammeloo
redactielid
.....

Handzaam en toegankelijk, dat is 'civiel bewijsrecht voor de rechtspraktijk' van Leids universitair docente Schwartzberg. Zij loopt hierin de belangrijkste aspecten van het bewijsrecht door: de uitgangspunten van art. 149 Rv., de hoofdregels van bewijslastverdeling, de afwijkingen op die hoofdregels, het verlichten van de bewijslast, de diverse categorieën bewijsmiddelen, het bewijsaanbod door partijen en de bewijswaardering door de rechter. Dit alles wordt to the point uiteengezet, onder verwijzing naar bestaande – maar inmiddels veelal verouderde – handboeken, maar ook naar vele (ook recente) uitspraken in diverse instanties. Daarom is dit met recht een praktijkhandboek; zonder omwegen wordt de lezer bij de hand gepakt en met duidelijke teksten verteld: zo zit het.

De eigen mening van Schwartzberg komt niet naar voren; naar mijn mening een pre voor een praktijkhandboek. Prettig is de schrijfstijl in het boek; met een kernachtige passage vat zij eerst de hoofdregel samen, om deze daarna uit te leggen: 'bewijs moet men 'verdienen' (p. 24), 'vermoedens en tegenbewijs zijn een vast duo' (p. 75) en 'in een civiel geding kan ook onrechtmatig verkregen bewijs worden gebruikt' (p. 145).

Toch heeft Schwartzberg een paar keuzes gemaakt, die mij minder bevelen. Zo krijgt het onderwerp exhibitieplicht al in hoofdstuk II erg veel aandacht. Dit terwijl een korte signalering hiervan en een verwijzing naar de recen-

te boeken van Ekelmans en Sijmonsma in deze context hadden volstaan.

Onderbelicht is daarentegen het bewijs door getuigen (in hoofdstuk IX). Zo had het verschoningsrecht van getuigen (met name de omvang van het functioneel verschoningsrecht) veel beter uitgewerkt kunnen en moeten worden, juist door recente jurisprudentie en relevante publicaties (van bijvoorbeeld van Bannier e.a. uit 2008). Ook overigens lijkt dit hoofdstuk geschreven met minder aandacht en accuratesse dan de rest van het boek. Zo wordt gesproken van relationeel verschoningsrecht van 'intimi'; waar ook de buurvrouw tot iemands intimi kan behoren lijkt dit niet de juiste term. Verder is de opmerking dat getuigen geen 'opfrisplicht' hebben onjuist, althans dat volgt niet uit het op dit punt genoemde arrest. Ten slotte staat in dit hoofdstuk, in de paragraaf over het deskundigenbericht, dat rechters buiten het personen- en familierecht zelden ambtshalve een deskundigenbericht bevelen. Volgens mij is dat niet de praktijk. Misschien kan dit hoofdstuk beter uitgewerkt worden in een volgende druk?

Een volgende, minder inhoudelijke, suggestie voor een volgende druk zou zijn om beter onderscheid aan te brengen tussen de korte omschrijvingen van de op een onderwerp betrekking hebbende rechtspraak. Dat zal het boek nog overzichtelijker maken.

Ondanks mijn kritiek is dit boek van harte aan te bevelen voor de praktijkjurist aan beide zijden van de rechterstafel. Ik kan mij voorstellen dat dit boek het geheugen van velen kan opfrissen dan wel het antwoord kan geven op veel 'hoe zat het ook weer'-vragen over het civiele bewijsrecht.

.....
Civiel bewijsrecht voor de rechtspraktijk
H.W.B. thoe Schwartzberg,
Uitgeverij Maklu, december 2008
Ingenaaïd, 204 p., ISBN 978 90 466 0192 1
.....